

การศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาไทยที่พึงปรารถนาของครูภาษาไทย

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 1

นางสาวศุภาพิชญ์ อาศุวณิชพันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาตรี สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-932-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019658

197123987

**A STUDY OF DESIRABLE THAI LANGUAGE TEACHING BEHAVIORS OF THAI LANGUAGE
TEACHERS AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL, EDUCATIONAL REGION ONE**

Miss Suphaphit AH-Suvanitphan

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Education**

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-932-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาไทยที่พึงปรารถนาของครูภาษาไทย

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 1

โดย

นางสาวศุภาพิชญ์ อาศุณย์ชัยพันธ์

ภาควิชา

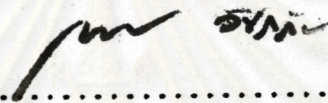
มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพ็ชรชอบ

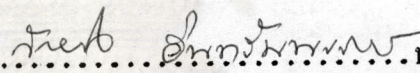

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

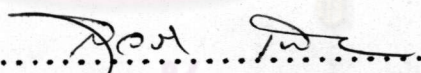

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชัยกร)

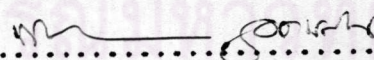
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

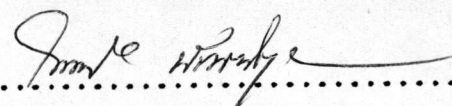
(รองศาสตราจารย์สายใจ อินทร์ทรัพย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพ็ชรชอบ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์พร้อมพรรณ อุดมลิน)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลพร บัณฑิตยานนท์)

ศุภาพิชญ์ อาศวนิชย์พันธุ์ : การศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาไทยที่พึงปรารถนาของครู
ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 1 (A STUDY OF DESIRABLE THAI
LANGUAGE TEACHING BEHAVIORS OF THIS LANGUAGE TEACHERS AT THE LOWER
SECONDARY EDUCATION LEVEL, EDUCATIONAL REGION ONE) อ.ที่ปรึกษา :
ศ.ดร.สุจริต เพียรชอบ, 168 หน้า. ISBN 974-582-932-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนภาษาไทยที่พึงปรารถนา
ในด้านวิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล
การเรียน และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและการควบคุมชั้นเรียน ตามการรับรู้ของครูภาษาไทย
และนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
เขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2535 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมี
โครงสร้าง ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจากครูภาษาไทย 139 คน และนักเรียน 1,180 คน นำข้อมูลที่ได้
มาวิเคราะห์ทางสถิติหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้
โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง และใช้แบบสัมภาษณ์แบบมี
โครงสร้างสัมภาษณ์ครูภาษาไทยดีเด่นที่ได้รับคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการ ระหว่าง พ.ศ.2528-
2535 จำนวน 9 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูภาษาไทยและนักเรียนรับรู้ว่าการสอนด้านวิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอน
สอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับ
นักเรียนและการควบคุมชั้นเรียน เป็นพฤติกรรมการสอนที่ปรารถนาให้เกิดขึ้นในระดับมาก และพบว่าการ
รับรู้ของครูภาษาไทยดีเด่นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนข้อที่ปรารถนาให้เกิดข้อสอดคล้องกับการรับรู้ของครู
ภาษาไทยและนักเรียน

2. เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างครูภาษาไทยกับนักเรียนพบว่า ครูภาษาไทยและนักเรียน
รับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนที่พึงปรารถนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในด้านวิธีการและ
กิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน

ภาควิชามัธยมศึกษา.....
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย.....
ปีการศึกษา2535.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C341104 : MAJOR TEACHING THAI
KEY WORD: DESIRABLE BEHAVIORS/THAI LANGUAGE TEACHING

SUPHAPHIT AH-SUVANITPHAN : A STUDY OF DESIRABLE THAI LANGUAGE TEACHING BEHAVIORS OF THAI LANGUAGE TEACHERS AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL, EDUCATIONAL REGION ONE, THESIS ADVISOR : PROF. SUCHARIT PIENCHOB, Ed.D., 168 PP. ISBN 974-582-932-3

The purpose of this research was to study and compare desirable Thai language teaching behaviors of Thai language teachers in the aspects of instructional methods and activities, instructional media utilization, measurement and evaluation, teachers and students interactions and classroom discipline as perceived by Thai language teachers and students at the lower secondary education level. The instruments for this study were questionnaires and structured interviews. The researcher sent the questionnaires to 139 Thai language teachers and 1,180 students, in secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education, educational region one, B.E. 2535. The returned data were analyzed by means of arithmetic mean, standard deviation and t-test with SPSS-X computer program. Then it was presented in the form of tables and description. The structured interview was used to interview the outstanding Thai language teachers in educational region one, selected by the Ministry of Education during 1985-1992. The research finding were as follows:

1. Thai language teachers and students perceived that desirable teaching behaviors in the aspect of instructional methods and activities, instructional media utilization, measurement and evaluation, teachers and students interactions and classroom discipline were at the high level. And it was found that the perception of outstanding Thai language teachers concerning the desirable teaching behaviors was the same as those Thai language teachers and students.

2. In comparing the perception of Thai language teachers and students, it was found that teachers' and students' perceptions concerning desirable teaching behaviors were significantly different of the level of .05 in the aspect of instructional methods and activities and the utilization of media.

ภาควิชา.....มัธยมศึกษา
สาขาวิชา.....การสอนภาษาไทย
2535
ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพียรชอบ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ให้ทั้งความรู้ คำแนะนำ และความเมตตาแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สายใจ อินทริมพรรษ์ รองศาสตราจารย์พร้อมพรรณ อุดมสิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลพร บัณฑิตยานนท์ ประธานและคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ให้คำแนะนำต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์พรทิพย์ ศิริสมบูรณ์เวช อาจารย์ภาสกร เกิดอ่อน อาจารย์รัตนา มาลัยเกตุ อาจารย์อำไพพรรณ พิพัฒน์วัฒนามย์ และอาจารย์กาญจนา ถาวร ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาอุทิศเวลาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ด้วยความเต็มใจ

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และให้สัมภาษณ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย และเพื่อนครูในโรงเรียนธรรมจริยาภิรมย์ ผู้ที่ให้โอกาส ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยความจริงใจ

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยเป็นเงินจำนวน 7,400 บาท

ขออุทิศคุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้บูชาคุณพ่อคุณแม่ผู้มีพระคุณสูงสุด

ศุภาพิชญ์ อาศวนิชย์พันธ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมายและความสำคัญของพฤติกรรมการสอน.....	9
หลักการและลักษณะการสอนที่ดี.....	11
พฤติกรรมการสอนด้านวิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอน.....	14
พฤติกรรมการสอนด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน.....	34
พฤติกรรมการสอนด้านการวัดและประเมินผลการเรียน.....	42
พฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและ การควบคุมชั้นเรียน.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
งานวิจัยในประเทศ.....	53
งานวิจัยต่างประเทศ.....	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 65
	การศึกษาค้นคว้าข้อมูล..... 65
	การสุ่มตัวอย่างประชากร..... 66
	การสร้างเครื่องมือในการวิจัย..... 67
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 69
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 70
	การนำเสนอข้อมูล..... 71
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 72
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 102
	สรุปผลการวิจัย..... 104
	อภิปรายผล..... 108
	ข้อเสนอแนะ..... 116
	รายการอ้างอิง..... 119
	ภาคผนวก..... 128
	ประวัติผู้เขียน..... 168

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและคำร้อยละสถานภาพของครูภาษาไทยที่ตอบแบบสอบถาม.....	72
2	จำนวนและคำร้อยละสถานภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	76
3	คำมีชติมเลขคณิต คำส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" แสดงการรับรู้ ของครูภาษาไทยกับนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน ภาษาไทยที่พึงปรารถนา ด้านวิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอน.....	78
4	คำมีชติมเลขคณิต คำส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" แสดงการรับรู้ ของครูภาษาไทยกับนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน ภาษาไทยที่พึงปรารถนา ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน.....	84
5	คำมีชติมเลขคณิต คำส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" แสดงการรับรู้ ของครูภาษาไทยกับนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน ภาษาไทยที่พึงปรารถนา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน.....	87
6	คำมีชติมเลขคณิต คำส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" แสดงการรับรู้ ของครูภาษาไทยกับนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน ภาษาไทยที่พึงปรารถนา ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและการควบคุม ชั้นเรียน.....	90
7	จำนวนและคำร้อยละสถานภาพของครูภาษาไทยดีเด่นที่ให้สัมภาษณ์.....	94
8	แสดงการสัมภาษณ์อย่างประชากรครู และนักเรียนที่ใช้ตอบแบบสอบถาม.....	130